

Muutokset Puhas Oy:n järjestämään täydentävään pakkausjätekeräykseen, ekopisteet

JATELK 22.05.2025 § 22

899/14.06.00.08/2025

Jätelain 47 §:n perusteella kunta voi osana 5 luvun mukaan järjestäänsä jätehuoltoa täydentää käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetusta ja vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Tällöin käytöstä poistetut tuotteet on toimitettava tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Kunnallisen jätehuoltoyhtiö Puhas Oy:n ylläpitämät ekopisteet täydentävät pakkausjätteiden tuottajayhteisöjen järjestämää keräysverkostoa jätelautakunnan toimialueella. Ekopisteellä tarkoitetaan pakkausjätteille (kartonki-, lasi-, muovi- ja metallipakkaukset, ml. pienmetalli) järjestettyä alueellista keräyspaikkaa.

Joensuun alueellisen jätelautakunnan perustamissopimuksen mukaan jätelautakunta määrää jätteen keräyspaikasta kuntien esitysten perusteella. Jätelautakunnan 19.12.2024 § 36 hyväksymän jätehuollon palvelutasomäärityksen mukaan ekopisteverkoston laajuutta tarkastellaan vuoden 2025 aikana. Palvelutasomäärityksen mukaan

- jokaisessa vähintään 300 asukkaan taajamassa on ekopiste, jossa kerätään kartonki-, lasi- ja metallipakkauksia. Puhas järjestää täydentävää keräystä, joka sijoitetaan alueille, joille Rinki ei ole järjestänyt ekopisteitä.
- Puhaksen ylläpitämillä ekopisteillä kerätään vähintään lasi- ja metallipakkauksia. Keräyspaperin tuottajayhteisöjen kanssa tehdään yhteistyötä, jotta pisteillä kerättäisiin myös keräyspaperia. Pisteillä voidaan kerätä myös kartonki- ja muovipakkauksia sekä uudelleenkäytettäviä tekstiileitä.
- Puhas järjestää muovipakkausten keräyksen jokaiseen kuntaan, mikäli Rinki ei sitä järjestä. Joensuussa keräys järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös kullakin palvelualueella.
- Uudelleenkäytettävien tekstiilien keräys on järjestetty vähintään yhdellä ekopisteellä jokaisessa kunnassa. Puhas tarjoaa tarvittaessa keräyspaikan tekstiilikeräystä järjestävälle yhteistyökumppanille ekopisteen yhteydessä. Keräyksellä tarkoitetaan hyväkuntoisia vaatteita ja tekstiilejä, jotka kelpaavat uudelleenkäyttöön sellaisenaan.
- Ekopisteiden keräyskapasiteetti on riittävä ja pisteet ovat siistejä. Lajitteluohjeet on merkitty selkeästi. Noudatetaan pakkausjätteiden tuottajayhteisöjen lajitteluohjeita.

Jätehuollon palvelutasomäärityksen yhteydessä Pohjois-Karjalan ELY-keskus totesi lausunnossaan, että se pitää tärkeänä Puhas Oy:n järjestämää täydentävää ekopisteverkostoa. ELY-keskus esitti, että pisteille pyritään järjestämään eri jakeiden keräys mahdollisimman laajasti. Kierrätysvelvoitteisiin pääsemiseksi on ELY-keskuksen mukaan tärkeää, että vähintään kaikissa suuremmissa taajamissa olisi mahdollisuus toimittaa kierrätettäviä jätteitä aluekeräykseen.

Nykyisen ekopisteverkoston tarkastelu

Jätelautakunnan toimialueella on 42 Rinki-ekopistettä, joista 29:ssä kerätään kaikkia neljää pakkausjätelajia ja 13 pisteessä kartonki-, lasi-, ja metallipakkauksia sekä pienmetallia. Pisteet sijaitseva taajamissa seitsemää pistettä lukuun ottamatta. Jätelautakunta tai Puhas Oy eivät voi päättää Rinki-ekopisteverkostosta, vaan se on pakkausten tuottajayhteisöjen jätelain nojalla järjestämä kuluttajapakkausten keräysjärjestelmä. Rinki-ekopisteverkostoa on uudistettu valtioneuvoston asetuksen pakkauksista ja pakkausjätteistä 1029/2021 10 §:ssä vastaanoton järjestämisestä

säädettyjen vähimmäisvaatimusten voimaantulon 1.7.2023 perusteella. Keräysjärjestelmä on toimialueella pääosin hyvin saavutettava ja nykyisin muovipakkauksia kerätään kaikissa taajamissa Rinki-ekopisteellä. Ajantasaiset tiedot Rinki-ekopisteiden sijainnista ja kerättävistä jätelajeista löytyvät verkkosivulta www.rinkiin.fi.

Puhas Oy:n ylläpitämiä ekopisteitä, joilla täydennetään pakkausten tuottajayhteisöjen keräysjärjestelmää, on jätelautakunnan toimialueella 17. Lisäksi Polvijärven ja Kontiolahden jäteasemien ulkopuolla on pakkausjätteiden keräysastioita. Pisteistä 15 sijaitsee haja-asutusalueella ja niissä kerätään lasi- ja metallipakkauksia. Kaksi pistettä sijaitsee taajamissa ja niissä kerätään myös kartonkipakkauksia. Luettelo pisteistä on asian liitteenä.

Tarkastelun perusteella valtaosa nykyisistä pisteistä on tarpeellisia ja niille tuodaan lasi- ja metallipakkauksia. Kattavimmin (10 kpl) Puhas Oy:n ylläpitämiä pisteitä on Ilomantsissa, joka on pinta-alaltaan suuri kunta ja jossa lasin ja metallin ekopistekeräystä on järjestetty haja-asutusalueella jo kauan. Muissa toimialueen kunnissa on 1–3 Puhas Oy:n ylläpitämää pistettä kussakin.

Nyt tehdyn tarkastelun perusteella tuottajien keräystä täydentävään ekopisteverkostoon ei esitetä merkittävää muutosta. Kolme pistettä esitetään poistettavaksi. Säilytettävän ekopisteverkoston osalta säästöä ylläpitokustannuksiin haetaan tarkistamalla jäteastioiden tyhjennysrytmiä ja astiamitoitusta. Tavoitteena on vähentää jätteenkuljetuksesta aiheutuvia päästöjä harventamalla vuosittaisia tyhjennyskertoja. Tyhjennysten lisäksi kustannuksia aiheutuu pisteiden asiattoman käytön vuoksi tarvittavasta pisteiden siivoamisesta, joten kierrätettävien jätelajien saantoja ja keräyksestä sekä kunnossapidosta aiheutuvia kustannuksia seurataan jatkossakin. Puhas Oy:n näkemyksen mukaan keräyksen jatkaminen on nykyisellään tarpeellista.

Ekopisteillä kerättävien jätelajien lisäämistä ei esitetä. Haja-asutusalueen ekopisteillä kerättävien jätelajien lisääminen kartonki- ja muovipakkauksilla tarkoittaisi jätteenkuljetuksen ja sen päästöjen lisääntymistä. Arvioituun pakkausten saantoon nähden kuljetuspäästöt ja -kustannukset olisivat suuret. Rinki-ekopisteet, joilla kerätään useimmiten myös kartonki- ja muovipakkauksia, ovat mm. kauppa-asioinnin yhteydessä hyvin saavutettavia. Puhas Oy selvittää mahdollisuutta muovipakkausten keräyksen järjestämiseen jäteasemien yhteydessä, mikä parantaisi palvelutasoa jäteasema-asioinnin osalta.

Täydentävän ekopistekeräyksen kustannusvaikutus on alle 80 senttiä (alv. 25,5 %) vakinaisen ja alle 40 senttiä (alv 25,5 %) vapaa-ajan asunnon vuosittaisessa perusmaksussa nykyisellä verkostolla. Kustannusvaikutus pisteiden poistamisesta arvioidaan pieneksi. Säilytettävien pisteiden tyhjennysvälien ja astiamitoituksen tarkistamisella voidaan lisäksi saada hieman säästöä kustannuksiin.

Poistettavaksi esitettävät pisteet

Ilomantsissa poistettavaksi esitetään osoitteessa Ratilanvaarantie 2c (ent. Lylykosken koulun kiinteistö) sijaitsevaa pistettä, jolla kerätään lasi- ja metallipakkauksia. Jätekeräykset pisteellä ovat olleet hyvin pieniä. Lähin ekopiste sijaitsee Sonkajassa 11 kilometrin päässä kirkonkylän suuntaan.

Joensuussa poistettavaksi esitetään kantakaupungissa Penttilänselällä Suvantosillan alapuolella sijaitsevaa ekopistettä, jolla kerätään lasi-, metalli- ja kartonkipakkauksia.

Piste sijaitsee kerrostalovaltaisella alueella, joten pakkausjätteiden keräys on järjestetty kunkin taloyhtiön toimesta asuinkiinteistöillä. Tikkamäen pientaloalue alkaa ratapihan toiselta puolelta. Lähimmät Pielisjoen itäpuolella sijaitsevat pisteet sijaitsevat 1,4 kilometrin päässä Niinivaaralla, 2,7 kilometrin päässä Vehkalahdella ja 2,6 kilometrin päässä Karsikossa kauppapaikkojen yhteydessä, joten ne ovat luontevia asiointisuuntia pientaloasukkaille. Poistettavaksi esitettävän pisteen jätemäärät ovat olleet pieniä, mutta pisteetä on aiheutunut huomattavia kunnossapitokustannuksia.

Polvijärvellä poistettavaksi esitetään osoitteessa Solantie 27b sijaitsevaa ekopistettä, jolla kerätään lasi- ja metallipakkauksia. Jätekeräykset ovat olleet hyvin pieniä. Lähimmät ekopisteet sijaitsevat Sotkumassa 10 kilometrin päässä ja kirkonkylässä 12 kilometrin päässä.

Ennen keräysverkon muuttamista koskevan päätöksen tekemistä jätelautakunta pyytää asiassa osakaskuntien lausuntoja. Myös jätelain 24 §:n mukaisille valvontaviranomaisille sekä Rinki-ekopisteverkostoa ylläpitävälle Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:lle varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lausuntoaajan päätyttyä asia tuodaan jatkovalmistelun jälkeen päätöksentekoon syksyllä 2025.

Valmistelija: jätehuoltosuunnittelija.

Jätehuoltosuunnittelijan päätösehdotus:

Joensuun alueellinen jätelautakunta päättää esittää Ilomantsin kunnalle, että se hyväksyy osoitteessa Ratilanvaarantie 2c sijaitsevan ekopisteen lopettamisen.

Jätelautakunta päättää esittää Joensuun kaupungille, että se hyväksyy Penttilänselänkadun varressa Suvantosillan alla sijaitsevan ekopisteen lopettamisen.

Jätelautakunta päättää esittää Polvijärven kunnalle, että se hyväksyy osoitteessa Solantie 27b sijaitsevan ekopisteen lopettamisen.

Jätelautakunta pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa esitetyistä ekopisteverkoston muutoksista ja varaa lausunnonantomahdollisuuden myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:lle.

Lausunto pyydetään toimittamaan 23.6.2025 mennessä sähköpostitse osoitteella jatelautakunta@joensuu.fi.

Päätös:

Keskustelun aikana Voitto Parikka ehdotti jätehuoltosuunnittelijan pohjaehdotuksesta poiketen, että päätösehdotuksesta poistetaan Polvijärven kunnan Solantie 27b sijaitsevan ekopisteen lopettamisen.

Asko Miettinen kannatti Voitto Parikan tekemää ehdotusta.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin suorittaa asiassa sähköisenäänestyksen siten, että ne jotka kannattavat jätehuoltosuunnittelijan pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Voitto Parikan tekemää kannatettua päätösehdotusta äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Tapio Mustonen, Tommi Asikainen, Anna Utriainen ja Tanja Pesonen) ja 3 EI-ääntä (Voitto Parikka, Asko Miettinen ja Mervi Karjunen). Puheenjohtaja totesi äänestyksen tulokseksi tulleen 4-3.

Joensuun alueellinen jätelautakunta päätti siten hyväksyä jätehuoltosuunnittelijan pohjaehdotuksen.

Kaupunginhallituksen varaedustaja Jussi Wihonen poistui klo 17.50.

Voitto Parikka jätti asiaan eriävän mielipiteen.